

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการตรวจสอบรายชื่อตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนให้มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๗ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

มาตรา ๘ เพื่อสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งร้อยคนขึ้นไปอาจร้องขอให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย จัดทำร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบตามมาตรา ๑๑ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบดังกล่าวได้

องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายดำเนินการตามที่ได้รับการร้องขอตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

การร้องขอตามวรรคหนึ่งและกระบวนการให้การสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามมาตรา ๑๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายกำหนด โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน

มาตรา ๙ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒
การพิจารณาร่างกฎหมายโดยรัฐสภา

ส่วนที่ ๑
กฎหมายที่เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา

มาตรา ๑๑ กฎหมายที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต้องจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต้องแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร และมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 - (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 - (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
- หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้กำหนดโดยชัดเจน

ส่วนที่ ๒
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต่อประธานรัฐสภา พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและผู้แทนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่ละคน

การแสดงรายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่ประธานรัฐสภากำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ หากพบว่ามีข้อบกพร่อง ให้มีหนังสือแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข

ในกรณีที่ปรากฏว่าจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบหนึ่งหมื่นคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง ถ้าผู้แทนการเสนอกฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่องคำสั่งจำหน่ายเรื่องตามวรรคสอง ไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นใหม่

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่การเข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร และปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่น ทั้งนี้เฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

เขตชุมชนหนาแน่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภากำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๑๔ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายเพื่อชื่ชื่อของตนออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายภายในยี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามีจำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๓

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปประสงค์จะขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาและบันทึกประกอบต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง โดยจะยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยตรงหรือยื่นผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งหรือผู้แทนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้

มาตรา ๑๗ เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกจังหวัดทราบว่ามีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด และเปิดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

สถาบันพระปกเกล้า

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552

หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตามวิธีการ และภายในระยะเวลา และสถานที่ที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต้องมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่าย และเลขประจำตัวประชาชนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้นั้นเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้

มาตรา ๑๙ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดทำบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นเสนอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ เมื่อได้รับบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายใดจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครบทุกจังหวัด ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกประกอบพร้อมทั้งบัญชีเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

กฎหมายใดที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๔

การเสนอกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณา

มาตรา ๒๑ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ทั้งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หากเห็นว่าหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติและจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องทางการเงิน ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อขอคำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรี
คำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน

มาตรา ๒๒ การจัดระเบียบวาระการประชุมร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย
ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงความรวดเร็วและต่อเนื่องในการ
พิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย
ดังกล่าวและประชาชนทั่วไป

ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มี
การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นและประชาชนทั่วไปอย่าง
กว้างขวาง โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคสอง
ไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี